

Fingrid Oyj:n tilinpäätöstiedote tammi-joulukuu 2023: Puhdas ja korkealaatuinen sähköjärjestelmä sekä historian suurimmat kantaverkkoinvestoinnit loivat edellytyksiä sähkön kulutuksen kasvulle

Konsernitiilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti. Ellei toisin mainita, vertailuluvut suluissa viittaavat edellisvuoden vastaavaan jaksoon. Tässä katsauksessa julkaistut tiedot perustuvat tiedotteen yhteydessä julkaistuun Fingridin tilintarkastettuun 2023 tilinpäätökseen.

- Fingrid-konsernin liikevaihto laski alentuneen sähköhinnan myötä. Kauden voittoa laski sähköjohdannaisten sekä investointeihin ja liiketoiminnan muihin kuluihin liittyvien valuuttajohdannaisten negatiivinen käyvän arvon muutos. Voitto ennen veroja ilman johdannaisten käyvänarvon muutoksia oli puolestaan edellisvuotta korkeampi sallitun tuoton kasvaessa.
- Yhtiön neljän miljardin investointiohjelma eteni suunnitelman mukaan saavuttaen yhtiön historian suurimmat vuotuiset investoinnit kantaverkkoon, mikä mahdollistaa kasvavan uusiutuvan energian tuotannon lisäämisen ja sähköjärjestelmän kasvun.
- Kantaverkkomaksuja jätettiin perimättä kuudelta kuukaudelta. Tasepalvelun hinnoittelua muutettiin kolme kertaa vuoden 2023 aikana vastaamaan toiminnan kustannuksia. Pullonkaulatuoitojen kertymä oli merkittävästi edellisvuotta alhaisempi.
- Vuonna 2023 Suomen sähkönkulutus oli 79,8 (81,6) terawattituntia, josta Fingridin verkossa siirrettiin 83,1 (78,4) prosenttia.
- Kantaverkon siirtovarmuus oli mittaushistorian paras, 99,99995 (99,99993) prosenttia.
- Uusiutuvaa energiantuotantoa liitettiin Fingridin kantaverkkoon 1 920 (2 251) megawattia.

AVAINLUVUT		1-12/23	1-12/22	muutos %	7-12/23	7-12/22	muutos %
Liikevaihto	M€	1 193,2	1 815,2	-34,3	638,4	1 123,1	-43,2
Investoinnit, brutto	M€	322,0	276,1	16,6	191,3	154,1	24,2
– investoinnit liikevaihdosta	%	27,0	15,2		30,0	13,7	
Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot	M€	2,4	1,8	35,3	1,2	0,8	62,9
– liikevaihdosta	%	0,2	0,1		0,2	0,1	
Henkilöstö keskimäärin		517	480	7,7	528	486	8,6
Henkilöstö kauden lopussa		544	489	11,2	544	489	11,2
Palkat ja palkkiot yhteensä	M€	35,8	31,9	12,5	17,9	15,6	14,9
Liikevoitto	M€	1,0	290,4	-99,7	80,5	-33,1	342,8
– liikevaihdosta	%	0,1	16,0		12,6	-3,0	
Voitto ennen veroja	M€	1,3	257,4	-99,5	86,4	-42,0	305,5
– liikevaihdosta	%	0,1	14,2		13,5	-3,7	
Kauden voitto	M€	1,2	205,8	-99,4	69,1	-33,6	305,8
Kauden laaja tulos	M€	1,1	205,8	-99,4	69,1	-33,6	305,8
Rahavirta investointien jälkeen	M€	-180,3	747,5	-124,1	-137,8	398,3	-134,6
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)	%	1,6	16,3				
Oman pääoman tuotto (ROE)	%	0,2	30,1				
Omavaraisuusaste	%	20,1	22,4		20,1	22,4	
Korolliset nettolainat	M€	535,2	322,7	65,8	535,2	322,7	
Nettovelkaantumisaste	%	91,0	44,8		91,0	44,8	
Osinko/A-osake	€	54 100,00 *	52 500,00				
Osinko/B-osake	€	19 800,00 *	19 200,00				
Oma pääoma/osake	€	176 802	216 469	-18,3			
Osakkeiden lukumäärä							
– A-sarjan osakkeet	kpl	2 078	2 078		2 078	2 078	
– B-sarjan osakkeet	kpl	1 247	1 247		1 247	1 247	
Yhteensä	kpl	3 325	3 325		3 325	3 325	

* Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle enimmäisosingosta

Toimitusjohtajan katsaus: Suomi aloittamassa uutta sähköistämiskoikaa

”Vuoden 2023 ykkösteemoja olivat toimitusvarmuus ja sähkömarkkinoiden toiminta. Hinnanvaihtelut olivat koko vuoden median puheenaiheena ja nostivat keskusteluun sähkömarkkinoiden toimivuuden. Kriisitalven jälkeen tilanne oli kuitenkin normaali ja markkinamekanismi toimi kuten pitääkin: sähkön hinta on seurausta tuotannon ja kulutuksen tasapainosta. Sähkön hinnan vaihtelut ovat tulleet jäädäkseen uusiutuvan tuotannon lisääntyessä.

Yhteiskunnan sähköistyminen ja uudenlainen teollistuminen tarvitsevat merkittävän määrän sähköä. Fingridin arvion mukaan teollisuuden investointien tuloksena Suomen sähkönkulutus voisi kasvaa tällä vuosikymmenellä jopa 50 prosentilla. Mikä tahansa sähkö ei kuitenkaan näissä kisoissa pärjää. Sähkön pitää olla päästötöntä, edullista ja varmaa, ja sellaista sähköä meiltä Suomesta löytyy. Uusiutuvan energian ansiosta Suomi on tulevaisuudessa erittäin houkutteleva maa teollisille investoijille. Paletti on valmis, kun kilpailukykyiseen tuotantoon yhdistetään vahvat sähköverkot, jotka kuljettavat sähkön luotettavasti tuotannosta kulutukseen. Luotettavat sähköverkot ja kantaverkon kyky liittää uudet hankkeet sähkömarkkinoille ovat nyky maailmassa yksi tärkeimmistä kansallisista kilpailukykytekijöistä vihreän siirtymän teollisissa hankkeissa.

Verkojen rooli kokonaisuudessa on noussut voimallisesti esiin, sillä sähkön tuotanto- ja kulutuskohteet pitää fyysisesti liittää toisiinsa. Euroopan komissio julkaisi viime vuoden lopulla korkean tason poliittisen toimintasuunnitelmansa verkkojen rakentamisen vauhdittamiseksi. Suomessa on ymmärretty verkkoinfrastruktuurin merkitys ja pitkäjänteisesti kehitetty sähköverkoja. Fingrid toteuttaa historiansa suurinta, neljän miljardin euron arvoista ja seuraavaa kymmentä vuotta koskevaa investointiohjelmaa, jolla mahdollistamme sekä päästöttömän sähköntuotannon liittämisen että puhtaan sähkön käytön mittavan kasvun. Tarvittavien siirtoyhteyksien rakentaminen on vuosien urakka. Ohjelman toteuttaminen ja rahoitus edellyttävät vakaata sääntely-ympäristöä, joka tukee monia vuosikymmeniä käytössä olevia investointeja.

Vahvuutemme ovat laajat ja ennakoitavat sähkömarkkinat. Olemme kiinteä osa yhteisiä eurooppalaisia sähköisämarkkinoita ja yksi laaja, koko Suomen kattava hinta-alue tuo vakautta toimintaympäristöömme. Edessä ovat merkittävät ja pitkään valmistellut markkinamuutokset, kun siirtokapasiteetin laskennan menetelmä ja säätösähkömarkkinat uudistuvat. Nämä muutokset ovat sähköjärjestelmän muuttumisen myötä välttämättömiä ja ne myös mahdollistavat markkinoiden siirtymisen nykyisestä tunnista 15 minuutin aikajaksoon.

Markkinamuutosten ohella jatkuvana haasteena on sähköjärjestelmän tasapainotukseen tarvittavien reservien kasvava tarve. Tässä sekä Fingridin että markkinatoimijoiden intressit kohtaavat. Osallistuminen reservimarkkinoille tarjoamalla tuotanto- ja kulutuskohteiden sekä energiavarastojen säätöenergiaa ja -kapasiteettia luo markkinatoimijoille lisää ansaintamahdollisuuksia. Vastaavasti Fingrid ja koko Suomen sähköjärjestelmä hyötyy reservimarkkinoiden tarjonnan kehitymisestä.

Energiajärjestelmän puhdistumisen eteneminen on kiinni yhteispelistä – yksin meistä kukaan ei onnistu. Tarvitaan sähköntuottajia, kuluttajia, verkkoyhtiöitä, investoreita, infran rakentajia, palvelutoimittajia ja viranomaisia toimimaan yhteisen päämäärän, Suomen ilmastotavoitteiden ja pärjäämisen eteen. Tässä yhteispelissä Fingrid toimii yhdistävänä tekijänä ja koko energiajärjestelmän peruspilarina.”

FINGRID OYJ

www.fingrid.fi

27.2.2024

Taloudellinen tulos

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti. Ellei toisin mainita, vertailuluvut suluissa viittaavat edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon. Konsernitilinpäätös on laadittu noudattaen samoja laskentaperiaatteita kuin vuonna 2022.

Sähkön hinta on laskenut kriisitalven 2022 huippuhinnoista leudon talven myötä ja sähkömarkkinan toimiessa normaalisti. Vaikka sähkön keskihinta on laskenut, on sähkön hinnan vaihtelu ollut suurta, mikä johtuu mm. sääriippuvan tuotannon vaihtelusta ja tuotantolaitosten ja siirtoyhteyksien käytettävyydestä. Uusiutuvan tuotannon lisääntyessä sähkön hinnan vaihtelu on tullut jäädäkseen.

Konsernin liikevaihto laski alentuneen sähkönhinnan myötä. Tasesähkön myynti ja hankintakustannukset laskivat merkittävästi. Sähköjärjestelmän tasapainottaminen aiheuttaa liikevaihdon vaihtelua, mikä johtuu kasvaneesta sääriippuvaisesta sähköntuotannosta sekä sähköntuotannon ja -kulutuksen ennuste-epävarmuudesta. Tuotot kantaverkkomaksuista alenivat 164,5 (333,7) miljoonaan euroon, mikä johtui valtaosin siitä, ettei Fingrid perinyt kuudelta kuukaudelta kantaverkkomaksuja. Lisäksi kantaverkkotuottojen perusteena oleva sähkönkulutus vuonna 2023 laski Suomessa 79,8 (81,6) terawattituntiin. Rajasiirtoyhteyksiltä kertyneet pullonkaulatuotot olivat merkittävästi edellisvuotta pienemmät matalampien Suomen ja Viron sekä Suomen ja Ruotsin aluehintaerojen vuoksi. Fingridin kertyneet pullonkaulatuotot olivat 260,1 (942,9) miljoonaa euroa, josta Fingridille jäävä osuus on 220,9 (942,9) miljoonaa euroa. Suomen ja Viron rajalta myönnettyistä siirto-oikeustuotteista kertyi Fingridille 57,0 (0,0) miljoonaa euroa tuloa ja tätä vastaavien siirto-oikeuksien haltijoille tuloutettu pullonkaulatuotto oli 96,2 (0,0) miljoonaa euroa. Pullonkaulatuottoja kohdistettiin liikevaihtoon 284,7 (229,5) miljoonaa euroa kattamaan kantaverkkomaksujen perimättä jättämistä ja liiketoiminnan kustannuksia sekä liiketoiminnan muihin tuottoihin 118,0 (18,8) miljoonaa euroa kattamaan siirto-oikeustuotteiden ja rajakapasiteetin kustannuksia.

Konsernin kulut ilman hyödykejohdannaisten arvonmuutosta olivat 1 126,8 (1 695,8) miljoonaa euroa. Säätosähkön matalamman hinnan myötä ostetun tasesähkön kulut laskivat 491,1 (1 141,2) miljoonaan euroon. Alentuneen sähkön hinnan ja matalampien sähkön aluehintaerojen seurauksena valtakunnan sähkötaseen ylijäämästä koituneet pullonkaulakustannukset olivat 15,5 (69,4) miljoonaa euroa. Häviösähkön hankintakustannus oli 75,2 (103,9) miljoonaa euroa, mikä johtui häviösähkön hankinnan matalammasta keskihinnasta 45,09 (60,32) euroa megawattitunnilta. Häviösähkön hankintamäärä oli 1,7 (1,7) terawattituntia. Kantaverkon käyttövarmuutta ja tehotasapainoa varmistavien reservien kulut olivat edellisvuoden tasolla 185,6 (186,9) miljoonaa euroa huolimatta kasvaneista hankintavolyymeista. Yhtiön mittavan investointiohjelman etenemisen myötä poistot kasvoivat 123,3 (107,9) miljoonaan euroon. Kantaverkon kunnonhallintakulut kasvoivat 22,5 (19,6) miljoonaan euroon. Henkilöstökulut kasvoivat 42,8 (38,1) miljoonaan euroon, mikä vastaa pääosin toiminnan laajenemisen ja sähköjärjestelmän monimutkaistumisen vaatimaa henkilöstömäärän kasvua.

Konsernin liikevoitto ilman johdannaisten käyvän arvon muutosta oli 186,1 (149,8) miljoonaa euroa. Konsernin voitto ennen veroja oli 1,3 (257,4) miljoonaa euroa. Tulosta paransivat yhtiön sallitun tuoton kasvu ja konsernin nettorahoituskulujen aleneminen. Tulosta puolestaan heikensivät sähköjohdannaisten sekä investointeihin ja liiketoiminnan muihin kuluihin liittyvien valuuttajohdannaisten negatiivinen käyvän arvon muutos -185,1 (140,6) miljoonaa euroa. Sähköjohdannaisten markkina-arvo laski sähkönhinnan laskun ja johdannaisten erääntymisen myötä. Sähköjohdannaisten määrä oli 4,0 TWh (4,5 TWh) vuoden 2023 lopussa. Tilikauden voitto oli 1,2 (205,8) miljoonaa euroa. Omavaraisuusaste tilikauden lopussa oli 20,1 (22,4) prosenttia.

Yhtiössä on käynnissä neljän miljardin euron investointiohjelma seuraavalle kymmenelle vuodelle. Vuonna 2023 yhtiön kokonaisinvestoinnit kasvoivat 322,0 (276,1) miljoonaan euroon vihreää siirtymää ja sähkönkulutuksen kasvua mahdollistavien investointien kasvaessa. Tästä sähköverkkoon investoitiin yhteensä 303,8 (246,0) miljoonaa euroa ja varavoimaan 2,8 (3,7) miljoonaa euroa. Tietojärjestelmäinvestoinnit olivat 8,8 (11,0) miljoonaa euroa. Tutkimus- ja kehityshankkeisiin käytettiin toimintavuonna yhteensä 2,4 (1,8) miljoonaa euroa.

Emoyhtiön liikevaihto oli 1 209,7 (1 808,7) miljoonaa euroa, tilikauden voitto 141,4 (114,4) miljoonaa euroa ja jakokelpoiset varat 174,4 (166,0) miljoonaa euroa.

Sähkön kantaverkkoliiketoiminnan kohtuullista tuottoa sääntelevän valvontamenetelmän mukainen sallittu tuotto nousi vuodelle 2023 edellisestä vuodesta, mikä oli seurausta korkotason noususta, yhtiön kasvaneista investoinneista sekä kertyneiden alituottojen hyödyntämisestä. Yhtiön oman laskelman mukaisesti sallittu tulos päättyy vuodelta 2023 noin 35 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Sallitun tuoton kumulatiivinen ylijäämä valvontajaksolta 2020–2023 oli 25 miljoonaa euroa. Huomioiden aikaisempien valvontajaksojen kertynyt sallittu tuotto alijäämää noin 28,5 miljoonaa euroa, valvontajakson 2020–2023 sallittu tuotto oli alijäämäinen.

Energiavirasto päättää Fingridille kertyneiden pullonkaulatuottojen käytöstä EU-sääntelyn mukaisesti investointeihin, kustannusten kattamiseen ja käyttöön tulona. Fingridin Energiavirastolta vuonna 2023 saama valvontakirje määrittää pullonkaulatuottojen käyttöä vuonna 2024. Päätös pullonkaulatuottojen käytöstä annetaan osana yhtiön kutakin valvontajaksolta annettavaa valvontapäätöstä kunkin valvontajakson jälkeen. Fingridille kertyneet käyttämättömät pullonkaulatuotot sisältyvät taseessa lyhyt- ja pitkäaikaisiin korottomiin velkoihin. Pullonkaulatuottoja tullaan käyttämään tuleviin rajasiirtokapasiteettia lisääviin investointeihin, kohdistamaan rajasiirtokapasiteetin ylläpitoon liittyviin kustannuksiin sekä käyttämään asiakkaiden hyväksi yhtiön liikevaihdossa.

Rahoitus

Konsernin nettorahoituskulut olivat 0,2 (32,7) miljoonaa euroa, joihin sisältyi 0,6 miljoonaa euroa korkokuluja taseeseen kirjatusta vuokrasopimusveloista. Nettorahoituskulut laskivat korkotason nousun lisättyä rahoitustuottoja raha- ja rahoitusvaroille ja toteutuneiden korkosuojausten sekä lainoja suojaavien johdannaisten positiivisen markkina-arvon muutoksen myötä. Rahoitusjohdannaisten käyvän arvon muutos oli 4,9 miljoonaa euroa negatiivinen (24,8 miljoonaa euroa negatiivinen).

Korolliset lainat olivat 998,1 (1 056,2) miljoonaa euroa, joista pitkäaikaisia lainoja oli 654,7 (990,4) miljoonaa euroa ja lyhytaikaisia lainoja 343,5 (65,8) miljoonaa euroa. Korollisiin lainoihin sisältyi tilikauden lopussa vuokrasopimusvelkoja yhteensä 31,2 miljoonaa euroa, joista lyhytaikaisia, alle vuoden kuluessa suoritettavia oli 3,2 miljoonaa euroa.

Katsauskaudella yhtiön rahavaroja pienensivät vuonna 2022 kertyneiden pullonkaulatuottojen käyttö kantaverkkomaksujen perimättä jättämiseen ja kantaverkkoliiketoiminnan kasvaneiden kulujen kattamiseen kantaverkkotariffien korotuksen sijaan. Rahavarat ja muut rahoitusvarat olivat 31.12.2023 yhteensä 387,0 (733,4) miljoonaa euroa. Yhtiön rahoituksellinen asema säilyi edelleen vahvana.

Asiakkaat

Fingridin toiminta perustuu pitkälti lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen. Tätä tehtävää hoidetaan asiakaslähtöisesti tasapuolisin ja yhtäläisin ehdoin. Fingridin asiakkaita ovat jakeluverkkoyhtiöt, sähkön tuottajat ja sähköä kuluttava teollisuus ja muut sähkömarkkinatoimijat. Energiamurroksen myötä asiakaskunta on viime vuosina monipuolistunut ja esimerkiksi reservimarkkinoille on tullut aivan uudentyyppisiä asiakkaita tukemaan sähköjärjestelmän tasapainoa ja laatua.

Kantaverkkopalveluilla varmistetaan asiakkaille sujuva sähköverkkoon liittyminen sekä luotettava ja tarpeita vastaava sähkönsiirto kantaverkossa. Fingridille saapuneet kantaverkon liityntäkyselyt puhtaalle sähköntuotannolle ja vihreän teknologian teollisuushankkeille jatkoivat kasvuaan. Uusien liityntäkyselyjen yhteenlaskettu teho oli vuoden 2023 lopussa noin 360 000 megawattia. Sähköistyminen etenee myös sähkön kulutuksen puolella, kun puhtaan energian tuotantokapasiteetin kasvu ja varma sähkönsiirto mahdollistavat teollisten kulutusinvestointien toteuttamisen vihreään siirtymään. Tiedustelut uudentyyppisten sähkönkulutuskohteiden, kuten datakeskusten, vedyn tuotannon ja akustojen sekä metalliteollisuuden liittymisestä suoraan kantaverkkoon ovat kasvaneet ja liityntäkyselyiden määrä oli vuoden 2023 lopulla kaikkiaan noin 26 000 megawattia.

Sähkömarkkinapalvelut tarjoavat alan toimijoille yhtenäisen sähkökaupan hinta-alueen Suomessa, mahdollisuuden ostaa ja myydä tasesähköä sekä muita markkinaehtoisia ratkaisuja varmistamaan sähköjärjestelmän korkea laatu. Sähkömarkkinoita edistetään siirtoyhteyksiä vahvistavilla verkkoinvestoinneilla. Rajasiirtoyhteyksien avulla tarjotaan pääsy eurooppalaisille sähkömarkkinoille ja annetaan markkinoille mahdollisimman suuri siirtokapasiteetti.

Fingridin keskeiset palveluihin liittyvät asiakasmaksut ovat kantaverkkomaksut ja tasepalvelumaksut. Yhtiön hinnoittelun tavoitteena on vastata kulloinkin yhtiön kustannuksia ja sallittua tuottoa. Vaihtelut erityisesti voimajärjestelmän reservien hankintakustannuksissa ovat ohjanneet Fingridiä tarkastamaan tasepalvelumaksuja kertomusvuoden aikana kolme kertaa. Fingrid ilmoitti kantaverkon liittymismaksujen päivittämisestä vastaamaan kantaverkon liittymismaksuperiaatteiden mukaisesti sähköasemaliityntöjen rakentamiskustannusten nousua 1.1.2024 alkaen. Poikkeuksellisen suuret sähkön aluehintaerot vuonna 2022 johtivat merkittävään pullonkaulatuottojen kertymään Fingridille. Vuoden 2023 aikana Fingrid jätti perimättä kantaverkkomaksuja kuudelta kuukaudelta. Tämä alensi kantaverkkoasiakkaiden maksuja yhteensä noin 220 miljoonalla eurolla.

Fingrid tutkii asiakkaiden tyytyväisyyttä yhtiön palveluihin ja toimintaan vuosittaisella kyselyllä. Net Promoter Score -suositeluindeksi, eli Fingridin tapa toimia asiakkaiden kanssa, oli syksyllä 2023 toteutetussa kyselyssä +45 (+50).

Kantaverkko

Fingrid kehittää ja käyttää kantaverkkoa asiakkaiden ja yhteiskunnan tarpeisiin. Lähtökohtana on tarpeiden ennakointi ja oikea-aikainen verkon rakentaminen, sähkömarkkinoiden toimivuuden edistäminen, kustannustehokkuus ja verkon ikääntymisen hallinta.

Kantaverkon pitkäjänteisellä kehittämisellä varmistetaan, että sähkön siirtoverkko ja koko sähköjärjestelmä täyttävät sille asetetut vaatimukset nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Fingrid päivitti toimintavuonna kantaverkon kehittämissuunnitelman vuosille 2024–2033. Kehittämissuunnitelma on tämän hetken paras arvio tulevista investoinneista ja perustuu tulevaisuuden siirtoennusteisiin ja verkon uusimistarpeisiin. Suunnitelmassa arvioidut investoinnit kantaverkkoon ovat noin neljä miljardia euroa sisältäen muun muassa 6 100 kilometriä uutta voimajohtoa ja 128 sähköasemahanketta.

Vuonna 2023 kantaverkkoon investoitiin yhteensä noin 310 miljoonaa euroa. Vuoden aikana valmistui yhteensä 15 sähköasemahanketta ja noin 60 kilometriä voimajohtoa. Yleissuunnittelussa oli 555 kilometriä voimajohtoa ja ympäristövaikutusten arvioinnissa kuusi hanketta. Tarkastelujaksolla tehtiin investointipäätökset 254 voimajohtokilometrin rakentamisesta.

Vuosikymmenen tärkeimmän kantaverkkoinvestoinnin – Suomen ja Ruotsin välistä sähkön siirtokapasiteettia vahvistavan 400 kilovoltin Aurora Line -rajasiirtoyhteyden – rakentaminen eteni suunnitellusti ja valtioneuvosto myönsi lokakuussa lunastusluvan hankkeen toisen vaiheen osuuden rakentamiselle. Merkittävimpiä Suomen sisäisiä voimajohtohankkeita katsausvuonna olivat muun muassa 400 kilovoltin Järvininja-voimajohdon vahvistaminen Kajaanin, Iisalmen ja Lapinlahden välisellä alueella sähkön siirtokyvyn lisäämiseksi pohjoisesta etelään sekä Helsinkiin rakennettava 400 kilovoltin maakaapeliyhteys siirtokapasiteetin lisäämiseksi vastaamaan pääkaupunkiseudun sähkönkulutuksen kasvua.

Suomen kantaverkkoon kuului vuonna 2023 kaikkiaan noin 14 500 kilometriä voimajohtoja ja 128 sähköasemaa. Kantaverkko on miljardien omaisuuserä, ja siksi uuden verkoston rakentamisen lisäksi laadukkaasti toteutettu kunnonhallinta ja oikein ajoitetut korvausinvestoinnit ovat tärkeä osa kantaverkon elinkaaren hallintaa. Fingridin omaisuuden hallinta on sertifioitu vuodesta 2016 lähtien kansainvälisellä ISO 55001-sertifikaatilla. Kertomusvuonna toteutetussa ITOMS (International Transmission Operations and Maintenance Study) - tutkimuksessa Fingridin kantaverkon käyttövarmuus oli jälleen huippuluokkaa ja kunnossapidon kustannukset suhteessa käyttövarmuuteen keskimääräistä alemmat.

Sähköjärjestelmä

Sähkön kulutus laski vuoden 2023 alkupuolella, mutta palautui loppuvuotta kohden tavanomaiselle tasolle. Suomessa kulutettiin vuonna 2023 sähköä 79,8 (81,6) terawattituntia. Fingridin verkossa siirrettiin sähköä 71,7 (70,1) terawattituntia, mikä vastasi 83,1 (78,4) prosenttia Suomen kokonaissähkön siirrosta (kulutus ja läpisiirto). Kantaverkon siirtohäviöiden määrä pysyi edellisvuoden tasolla 1,6 (1,6) terawattituntia. Tämä oli 2,2 prosenttia Fingridin siirtovolyyymistä.

FINGRID OYJ

www.fingrid.fi

27.2.2024

Talven 2022–2023 sähkön kulutushuippu 12 192 (13 767) MWh/h saavutettiin torstaina 9.3.2023 tunnilla 8–9. Suomessa tuotetun sähkön osuus kulutuksesta oli 11 240 megawattia ja loput tuotiin Ruotsista. Tukkusähkön Suomen aluehinta oli huippukulutustunnilla 158,09 €/MWh. Koko vuoden 2023 kulutushuippu, 13 210 MWh, saavutettiin 27.11. tunnilla 17–18.

Sähköä tuotiin Ruotsista Suomeen vuoden 2023 aikana 10,7 (16,6) terawattituntia ja vietiin Suomesta Ruotsiin 2,2 (1,2) terawattituntia. Suomen ja Viron välisessä sähkönsiirrossa vallitseva siirtosuunta oli Suomesta Viroon, yhteensä 7,0 (6,8) terawattituntia. Norjasta tuotiin Suomeen vuoden 2023 aikana sähköä 0,4 (0,4) terawattituntia. Kertomusvuonna Suomen ja Ruotsin sekä Suomen ja Viron välisten sähkönsiirtoyhteyksien käytettävyys ja luotettavuus oli hyvä.

Siirtovarmuus saavutti katsauskaudella kautta aikain parhaan tuloksen ja oli 99,99995 (99,99993) prosenttia. Fingridin verkon häiriöistä aiheutunut keskeytysaika kantaverkon liittymispisteissä oli keskimäärin 0,8 (4,7) minuuttia. Häiriökeskeytysten aiheuttama haitta (KAH) oli 3,6 (4,7) miljoonaa euroa. Laskelma perustuu Energiaviraston hyväksymään laskentamalliin.

Vastakauppakustannuksia aiheuttaa muun muassa kantaverkon häiriö- ja ongelmatilanteissa. Kertomusvuonna vastakauppakustannukset olivat 0,9 (7,3) miljoonaa euroa. Kustannusten laskuun vaikutti rajasiirtoyhteyksien hyvä toimintavarmuus sekä sähkön edellisvuotta alhaisempi hinta.

Sähkömarkkinat

Sähkömarkkinoilla sähkön hinta laski kokonaistarkastelussa. Tähän vaikuttivat muun muassa leuto talvi, koko vuoden jatkunut hyvä vesitilanne sekä Olkiluoto 3:n huhtikuussa käynnistynyt säännöllinen sähköntuotanto. Uudeksi puheenaiheeksi sähkömarkkinoilla nousivat sähkön suuret hinnanvaihtelut. Hinnanvaihtelujen taustalla vaikuttavat säätövoiman häviäminen energijärjestelmän puhdistuessa, sään mukaan vaihtelevan sähköntuotannon lisääntyminen, sähkömarkkinoiden laajenemisen vaikutukset sähkön hinnanmuodostukseen sekä Suomen sijainti kahden toisistaan poikkeavan hinta-alueen välissä.

Fingridille kertyi pullonkaulatuottoja rajajohdoilta yhteensä 317,0 (942,9) miljoonaa euroa. Suomen ja Ruotsin väliset pullonkaulatuotot olivat 114,9 (775,6) miljoonaa euroa. Suomen ja Viron väliltä kertyi pullonkaulatuottoja 145,1 (167,4) miljoonaa euroa.

Suomen ja Ruotsin välisen rajasiirtokapasiteetin lisäämiseksi rakenteilla on yhteistyössä Ruotsin kantaverkkoyhtiön kanssa Aurora Line -niminen kolmas vaihtosähköyhteys, jonka on määrä valmistua vuonna 2024. Neljännen yhdysjohdon rakentamista Suomen ja Ruotsin välille suunnitellaan 2030-luvun alkupuoliskolle. Myös Estlink 3, kolmas merikaapeliyhteys Viroon, on suunnitteluvaiheessa. Lisääntyvä siirtokapasiteetti edesauttaa maiden välisten hintaerojen tasoittumista.

Fingridillä on yhdessä Viron kantaverkkoyhtiö Eleringin kanssa käytössä Suomen ja Viron rajalla siirto-oikeustuotteet, joilla voidaan varata siirtokapasiteettia ja tukea sähkön tukkumarkkinoiden toimintaa. Siirto-oikeudet antavat markkinatoimijoille uusia mahdollisuuksia sähkön hintasuojauksen toteuttamiseen pitkän aikavälin sähkökaupassa. Kertomusvuonna kaikki huutokaupat toteutuivat suunnitellusti ja siirto-oikeuksia on myönnetty maksimimäärä EstLink-rajasiirtoyhteyksien huollot huomioon ottaen. Tarkastelujakson lopulla Fingrid toimitti Energiavirastolle ehdotuksensa Suomen ja Ruotsin välisten hintasuojausmahdollisuuksien parantamisesta. Fingrid ehdotti toimenpiteinään investointeja ja muita kehitystoimia, jotka edistävät fyysisten sähkömarkkinoiden ja sähkön finanssimarkkinoiden toimivuutta.

Fingridin tehtävänä on kehittää sähkömarkkinoita. Sähkömarkkinoilla toteutetaan parhaillaan ja seuraavien lähivuosien aikana useita merkittäviä uudistuksia, jotka vievät sähkömarkkinoita reaaliaikaisempaan ja markkinaehtoisempaan suuntaan. Keskeisiä hankkeita ovat muun muassa pohjoismainen tasehallintahanke ja siirtokapasiteetin laskennan kehittäminen. Lisäksi käynnissä on monenlaista kehitystyötä sähköjärjestelmän toimivuutta tukevien joustavien resurssien markkinoille tulon edistämiseksi.

Suomessa siirryttiin Energiaviraston päätöksellä 15 minuutin taseselvitysjaksoon 22.5.2023. Taseselvityksen lisäksi vartin resoluutioon siirtyi suuri osa sähköverkon mittauksista ja samalla mahdollistettiin Suomen sisällä päivänsisäisten markkinoiden kaupankäynti 15 minuutin tuotteilla.

Tehokkaan verkon käytön ja käyttövarmuuden varmistamiseksi pohjoismaiset kantaverkkoyhtiöt valmistelevat siirtoihin perustuvan eli flow based -kapasiteetinlaskentamenetelmän käyttöönottoa. Tavoitteena on ottaa laskentamenetelmä käyttöön vuoden 2024 viimeisellä kvartaalilla.

Sähköjärjestelmän muutokset kasvattavat reservien tarvetta sähköjärjestelmän tasapainon hallinnassa. Automatisoidut, pohjoismaiset mFRR-energiamarkkinat otetaan käyttöön joulukuussa 2024. Reservimarkkinat laajentuvat myös Eurooppaan. Fingrid valmistelee liittymistä automaattisen taajuuden palautusreservin aFRR:n eurooppalaiselle markkina-alustalle PICASSOon kesällä 2024. Samalla Suomeen perustetaan aFRR-energiamarkkinat. Valmistelussa on myös liittyminen tulevaisuudessa eurooppalaisille mFRR-energiamarkkinoille MARI-markkina-alustalle.

Henkilöstö

Toimintaympäristön muutokset ovat vaikuttaneet merkittävästi Fingridin henkilöstön määrään, työtehtäviin ja osaamistarpeisiin. Muutosten taustalla on energiamurros ja sitä tukeva ennätyskellisen suuri kantaverkon rakennusohjelma sekä vaatimukset sähkömarkkinoiden kehittämiselle.

Henkilöstömäärä on viime vuosina kasvanut merkittävästi. Fingrid Oyj:n palveluksessa oli vuoden lopussa määräaikaisten työntekijät mukaan lukien 544 (489) henkilöä. Vakinaisen henkilöstön määrä oli 493 (439) ja keski-ikä oli 43 (43) vuotta. Koko henkilöstöstä oli vuoden lopulla naisia 26 (25) prosenttia ja miehiä 74 (75) prosenttia.

Vuonna 2023 toteutettiin kattava PeoplePower-henkilöstötutkimus. Tutkimuksen mukaan työilmapiiri, johtamis- ja toimintakulttuuri, luottamus työnantajaan ja sitoutuminen ovat Fingridin vahvuuksia. Fingridin PeoplePower-luokitus pysyi edelleen erinomaisessa AAA-luokassa indeksin asettuessa tasolle 83,9 asteikolla 1–100. Tämän tason saavuttaa vuosittain vain noin kuusi prosenttia kaikista henkilöstötutkimuksen toteuttaneista yrityksistä. Yhtiötä suositteluvien työntekijöiden osuutta kuvaava eNPS-suosittelevuusindeksi oli 75.

PeoplePower-henkilöstötutkimuksen tuloksiin perustuen Fingrid sai toimintavuonna Suomen innostavimmat työpaikat -tunnustuksen keskisuurten yritysten sarjassa.

Oikeudenkäynnit ja viranomaismenettelyt

Teollisuuden Voima Oyj ("TVO") on jättänyt 25.5.2022 Energiavirastolle tutkintapyynnön liittyen TVO:n esittämiin väittämiin siitä, että Fingrid olisi laiminlyönyt sähkömarkkina- ja/tai muussa soveltuvassa lainsäädännössä asetettua verkon kehittämisvelvoitetta ja tämän seurauksena asettanut Olkiluoto 3 -voimalaitoksen liittämiseen kantaverkkoon oikeudettomia rajoituksia sekä siitä, että Fingrid olisi rikkonut julkishallinnollisen tehtävänsä hoitamiseen liittyviä hallinto-oikeudellisia velvoitteitaan. Fingridin näkemyksen mukaan TVO:n esittämät väitteet ovat perusteettomia. Fingrid on antanut Energiavirastolle vastineensa TVO:n tutkintapyynnössä esittämiin väittämiin.

Euroopan unionin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto ACER teki 14.9.2022 päätöksen pitkän aikavälin hintasuojausmahdollisuuksista Suomen ja Ruotsin välillä. ACER velvoitti tekemässään päätöksessä Suomen ja Ruotsin siirtoverkonhaltijoita varmistamaan muiden suojaustuotteiden saatavuuden ja kehittämään tarvittavat järjestelyt suojaustuotteiden tarjoamiseksi. Fingrid valitti päätöksestä 14.11.2022 ACERin valituslautakuntaan. Lautakunta antoi ratkaisunsa valitukseen 24.10.2023 ja vahvisti siinä ACERin alkuperäisen päätöksen. Fingrid on toimittanut 22.12.2023 Energiavirastolle ehdotuksensa Suomen ja Ruotsin välisten hintasuojausmahdollisuuksien parantamisesta.

Fingrid sai lunastusluvan Torna-Lautakarin neutraalipiirin johtoalueen leventämistä varten 27.10.2022. Lunastustoimituksen aloituskokouksessa 1.12.2022 lunastustoimikunta päätti, että lunastajalla on velvollisuus ottaa haltuun puusto lunastusluvan asettamien oikeuksien ja rajoitusten mukaisessa laajuudessa, ellei muuta sovita.

FINGRID OYJ

www.fingrid.fi

27.2.2024

Lunastustoimituksen loppukokous pidettiin 16.11.2023. Fingrid on valittanut Torna-Lautakarin puuston lunastusta koskevasta päätöksestä Varsinais-Suomen käräjäoikeuden maa- ja metsätalouden osasto 22.12.2023.

Fingrid Datahub Oy jätti 20.12.2023 Energiavirastolle muutoshakemuksen Fingrid Datahub Oy:n taloudellista sääntelyä koskevasta mallista valvontajaksolle 2024–2027 ja ehdotti samalla sääntelymallin kehittämistä edelleen.

Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat ja arvio tulevasta kehityksestä

Fingrid-konsernin tilikauden 2024 tuloksen, ilman johdannaisten käyvän arvon muutoksia ja veroja, odotetaan kasvavan vuoden 2023 tulokseen verrattuna. Tämä arvio sisältää Fingridille kertyneiden pullonkaulatuottojen kohdistamista yhtiön liikevaihtoon ja liiketoiminnan muihin tuottoihin. Investointiohjelman toteuttaminen etenee, mikä kasvattaa investointitasoa tilikauden 2024 aikana. Sähköntuotannon säätövarmuuden lisääntyminen vaikeuttaa sähkön siirtotilanteiden ennustamista ja lisää vaihteluita valtakunnan tehotasapainossa ja sen ylläpidossa. Joustavan voimantuotannon sekä sähköjärjestelmän joustojen saatavuus ja hinta tulevat vaikuttamaan tehotasapainon hallinnan ja kantaverkon käyttövarmuuden takaamisen vaatimiin voimajärjestelmän reservikustannuksiin. Sähkömarkkinoiden hinnan vaihtelu ja joustojen saatavuus lisäävät epävarmuutta yhtiön markkinaehtoisissa kustannuksissa. Yhtiön velanhoidon odotetaan säilyvän vakaana.

Fingrid ilmoitti 21.9.2023 jättävänsä perimättä kantaverkkomaksut vuoden 2024 tammikuun, helmikuun ja kesäkuun osalta. Lisäksi yhtiö suunnittelee kolmen muun kuukauden kantaverkkomaksujen perimättä jättämistä vuoden 2024 toisella puoliskolla. Tästä tehdään erillinen päätös vuoden 2024 kesään mennessä. Tavoitteena on myös jatkossa käyttää pullonkaulatuottoja aktiivisesti rajasiirtokapasiteettia lisääviin investointeihin sekä kattaa niillä toiminnan kustannuksia Fingridin asiakkaiden hyödyksi.

Fingrid valitti 2.1.2024 markkinaoikeuteen Energiaviraston tasepalveluehtoja koskevasta päätöksestä. Valitus koskee pääasiassa päätöksessä esitettyä tasevastaavien vakuusmallia. Energiavirasto antoi marraskuussa 2023 päätöksen tasevastaavien ehdoista, jotka sisältävät vakuusvaateiden määrätymisperiaatteet. Energiaviraston päätös sisältää merkittäviä muutoksia nykyisiin vakuusehtoihin ja eriyttää Suomen vakuusmallin muissa Pohjoismaissa käytössä olevasta. Merkittävimmät muutokset koskevat vaadittavien vakuuksien merkittävää alentamista, tarpeita vastaavan lisävakuuden asettamisen poistamista ja mahdollisen vakuuskaton asettamista.

Fingrid on 29.1.2024 hakenut markkinaoikeudesta muutosta Energiaviraston päätökseen sähkön kantaverkkotoiminnan tuoton määrittämistä koskevasta menetelmästä kuudennelle 1.1.2024–31.12.2027 ja seitsemännelle 1.1.2028–31.12.2031 valvontajaksolle. Fingridin arvion mukaan päätös valvontamenetelmistä on merkittävä heikennys vuodenvaihteessa päättyneeseen sähkön kantaverkkotoiminnan kohtuullisen tuoton valvontamenetelmään. Fingrid katsoo, että valvontamallia koskevan päätöksen valmistelussa vaikutusten arviointi on ollut puutteellista ja esitettyyn päätökseen liittyy edelleen tulkinnanvaraisia asioita. Fingridin tavoitteena on ratkaisu, joka mahdollistaisi kantaverkon kehittämisen myös jatkossa niin, että vihreän siirtymän satojen miljardien investoinnit Suomeen voivat toteutua suunnitellusti.

Fingrid on 15.2.2024 hakenut markkinaoikeudesta muutosta Energiaviraston 11.1.2024 antamaan päätökseen järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan järjestelmävastuun ulottuvuudesta OL3-ydinvoimalaitoksen liittymisasiassa. Teollisuuden Voima Oyj ("TVO") jätti 25.5.2022 Energiavirastolle tutkintapyyntöön liittyen TVO:n esittämiin väittämiin siitä, että Fingrid olisi laiminlyönyt sähkömarkkinalaissa ja/tai muussa soveltuvasa lainsäädännössä asetettua verkon kehittämisvelvoitetta ja tämän seurauksena asettanut Olkiluoto 3 -voimalaitoksen liittämiseksi kantaverkkoon oikeudettomia rajoituksia sekä siitä, että Fingrid olisi rikkonut julkishallinnollisen tehtävänsä hoitamiseen liittyviä hallinto-oikeudellisia velvoitteitaan. Päätöksessään 11.1.2024 Energiavirasto toteaa Fingridin hoitaneen järjestelmävastaavan kehittämis-, liittämisen- ja siirtovelvollisuutensa sähkömarkkinalain mukaisesti. Energiavirasto katsoo myös, että Fingridin liittymisehdoissa määritelty 1300 MW:n tehoraaja on perusteltu eikä Fingrid ole rajoittanut Olkiluoto 3:n verkkoon pääsyä.

HiQ Finland Oy (nimi muutettu 6.2.2024 Friends Technology Oy:ksi) esitti oikaisuvaatimuksen ja jätti markkinaoikeuteen valituksen Fingridin hankintapäätöksestä liittyen integraatioalustan käyttöoikeuslisenssihankintaan 6.2.2024. Fingrid on 16.2.2024 kumonnut hankintapäätöksensä ja ilmoittanut 19.2.2024 markkinaoikeudelle hankintapäätöksensä kumoamisesta. Hankintapäätöksen kumoamisen jälkeen

FINGRID OYJ

www.fingrid.fi

27.2.2024

markkinaoikeuden ratkaistavaksi jää HiQ Finland Oy:n esittämä oikeudenkäyntikuluvaatimus. Fingrid pitää esitettyä oikeudenkäyntikuluvaatimusta kohtuuttomana.

Hallituksen voitonjakoehdotus

Fingridin osinkopolitiikan lähtökohtana on jakaa valtaosa emoyhtiön tuloksesta osinkona. Päätöstä tehtäessä otetaan kuitenkin aina huomioon taloudelliset olosuhteet, yhtiön lähivuosien investointi- ja kehittämistarpeet ja yhtiön kulloinkin voimassa olevat taloudelliset tavoitteet.

Fingrid Oyj:n emoyhtiön tilikauden voitto oli 141 421 233,34 euroa ja voitonjakokelpoiset varat tilinpäätöksessä ovat 174 350 037,55 euroa. Yhtiön taloudellisessa tilanteessa ei ole tilikauden päättymisen jälkeen tapahtunut olennaisia muutoksia, eikä ehdotettu voitonjako myöskään hallituksen näkemyksen mukaan vaaranna yhtiön maksukykyä.

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on ehdottanut yhtiökokoukselle, että 31.12.2023 päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen perusteella jaetaan osinkona A-sarjan osakkeelta enintään 54 100,00 euroa ja B-sarjan osakkeelta enintään 19 800,00 euroa, yhteensä enintään 137 110 400,00 euroa. Osinko maksetaan kahdessa erässä. Ensimmäinen erä 36 000,00 euroa A-sarjan osakkeelta ja 13 200,00 euroa B-sarjan osakkeelta, yhteensä 91 268 400,00 euroa osinkoa, maksetaan 26.3.2024. Toinen erä, enintään 18 100,00 euroa A-sarjan osakkeelta ja enintään 6 600,00 euroa B-sarjan osakkeelta, yhteensä enintään 45 842 000,00 euroa osinkoa, maksetaan hallituksen niin päättäessä puolivuositarkastuksen vahvistamisen jälkeen hallitukselle yhtiökokouksessa annettavan valtuutuksen perusteella. Hallituksella on oikeus päättää toisen erän osingon maksamisesta valtuutuksen perusteella puolivuositarkastuksen vahvistamisen jälkeen arvioituaan yhtiön maksukykyä, rahoitusasemaa ja taloudellista kehitystä. Hallituksen saaman valtuutuksen perusteella päättämä osinko maksetaan päätöstä seuraavana kolmantena pankkipäivänä. Valtuutuksen ehdotetaan olevan voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka.

Yhtiökokous 2024

Fingrid Oyj:n yhtiökokous on suunniteltu pidettäväksi 21. maaliskuuta 2024 Helsingissä.

Helsingissä 27.2.2024

Fingrid Oyj

Hallitus

Liitteet:

Tilinpäätöstiedote

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2023

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2023

Palkitsemisraportti 2023

ESEF-raportti 2023